

Klokhuisplein 3

150 jaar Lettergieterij Enschedé

De Drukkerij Johan Enschedé is bijna 300 jaar aan het Klokhuisplein gevestigd geweest. Hier, vlakbij de Grote Markt in hartje Haarlem, is zij al die jaren een zeer bekende naam geweest voor het drukken van bankbiljetten en postzegels. Geldswaardige papieren die een grote mate van precisie nodig hadden om namaak te voorkomen.

In de jaren tachtig verhuisde het bedrijf naar het industrieterrein Waarderpolder aan de rand van Haarlem. De werkzaamheden van het bedrijf zijn teruggelopen. Zo worden er bijvoorbeeld geen bankbiljetten meer gedrukt. Die activiteit is overgegaan naar Duitsland en Frankrijk. Wel worden er nog steeds postzegels gedrukt. Zo'n 2,5 miljard voor in totaal wel vijftig landen. In de dagen dat Enschedé nog volop opdrachten had werkten er zo'n 1000 man. Nu zijn het er minder dan 100.

Een belangrijk onderdeel van de drukkerij is de lettergieterij. Deze was gevestigd in de huidige gebouwen van de restaurants ML en Van Beinum. Centraal bij deze gebouwen staat de Klokhuisstoren. Deze toren is gebouwd in 1918 in opdracht van de firma Joh. Enschedé. Ze is een replica van de in 1804 verdwenen oude toren en vormt nu de

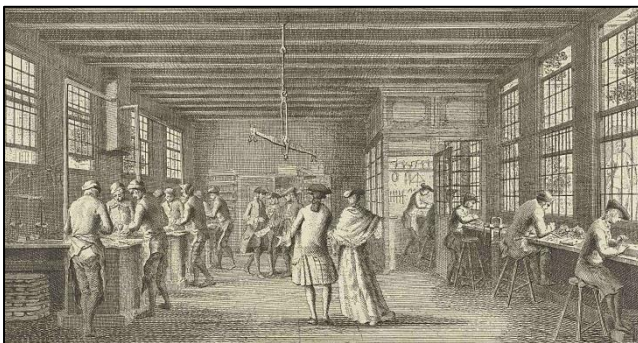
toegang tot de Haarlemse rechtbank.

Onderin de Klokhuisstoren is in de Wagenpoort een tableau opgenomen ter herinnering aan het 150 jarig bestaan van de lettergieterij van Joh. Enschedé in 1893.

De steen is een ontwerp van J.A.G. van der Steur en gemaakt door Gerrit Veldheer.

Middenin boven staat de naam Hendrik Floris Wetstein de Amsterdamse letterzetter van wie Enschedé in 1743 het bedrijf overnam. Linksboven is een portret van de stichter Izaak Enschedé en rechtsboven eveneens een portret van Johannes Enschedé.

Linksonder staat de naam van de lettersnijder en -gieter Joan Michael Fleischman (specialist voor het maken en afdrukken van het notenschrift) en rechtsonder de meesterknecht Jan Hellings.

Op de hiernaast opgenomen prent uit de begintijd zie je een deel van de werkplaats van de gieterij. Vaklieden zijn bezig met hun precisiewerkjes die later in lood zullen worden gegoten (zie de baren lood links).

In 1990 is de lettergieterij opgeheven.

Bron: Oude Gebouwen in Haarlem – J.A.G. van der Steur (1907)

Jaarboek Haarlem 1986 en 2005

Noord Hollands Archief